

Paasserie 2017 – Vallen & opstaan
Dagthema: Sta op en wees niet bang

Overweging 12 maart 2017 – Marc van de Giessen

Lector: Astrid Brugman

Gast: Co van Melle, straatdokter van Amsterdam

“... Ik weet zeker dat iedereen
die zich inzet voor een betere wereld ook fouten maakt.
Maar je moet wel door blijven proberen.
Ook dokter van Melle heeft fouten gemaakt in zijn leven
- zo vertelde hij in een radio interview.
Tegelijkertijd heeft het hem niet weerhouden om door te gaan.
Dat is de vertaaling van de tekst: Sta op en wees niet bang ...”

Eerste lezing - Straatdokter Co, volgens Wilfred Hermans

Tweede lezing - Matteüs 17:1-9

Openingsgebed

Sta op en wees niet bang.
Laat ons komend uur
afstemmen op het Goede,
ons met zachtheid omhullen
en nieuwsgierig zijn
voor wat komen gaat.
Amen.

Lied Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

- A: Van grond en vuur zult Gij ons maken,
hoog op rotsen, aan levend water,
van geur en smaak, van licht en stem,
uw evenbeeld.
- K: Volk dat in duisternis gaat,
mensen met stomheid geslagen,
het zal geschieden, zegt Hij,
dat zij weer glanzend als nieuw.
- A: Van licht en stem zult Gij ons maken,
uw evenbeeld.

K: Niet meer beklemd en verdeeld,
niet meer in woorden gevangen,
één en gekend en bevrijd,
eindelijk mens zal ik zijn.

A: Van licht en stem zult gij ons maken,
uw evenbeeld.

K: Daar staat de stoel van het recht,
daar zal staan de tafel der armen,
dan is de dag van het lam,
“Zie, Ik kom haastig,” zegt Hij.

A: Van grond en vuur zult Gij ons maken,
hoog op rotsen, aan levend water,
van geur en smaak, van licht en stem,
uw evenbeeld.

Welkom en inleiding

Lied

Huub Oosterhuis / Bernard Huijbers

K: Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.

A: Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.

K: Wie mij ontmaskert, zal mij vinden.
Ik heb gezichten, meer dan twee,
ogen die tasten in den blinde,
harten aan angst voor angst ten prooi.

A: Delf mijn gezicht op, delf mijn gezicht op,
maak mij mooi, maak mij mooi.

K: Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.

A: Delf mijn gezicht op, maak mij mooi.
Wie wordt ontmaskerd, wordt gevonden,
en zal zichzelf opnieuw verstaan,
en leven, bloot en onomwonden,
aan niets en niemand meer ten prooi.

A: Delf mijn gezicht op, delf mijn gezicht op,
maak mij mooi, maak mij mooi.

Eerste lezing - Straatdokter Co, volgens Wilfred Hermans

Co van Melle (1936), daklozenarts en vredesactivist in hart en nieren. Co raapt kapot gevallen mensen weer bij elkaar, zou je kunnen zeggen. Momenteel zijn dat vooral statusloze vluchtelingen. Hij helpt ze aan praktische zaken als onderdak, eten of een fiets, en als de vluchtelingen iets aan hun lijf en leden mankeren, kunnen ze gratis bij Co terecht. 'Co is te koppig om een braaf leven te leiden'.

“Ik heb nog nooit met zoveel plezier mijn vak uitgeoefend,” vertelde hij me toen ik hem interviewde voor mijn interviewserie met ‘oude, wijze gelovigen’ in opiniemagazine De

Nieuwe Koers. Wijs en gelovig is Co zeker, maar oud? Enkel qua leeftijd. Zijn leven is boeiender en uitdagender dan dat van vele jonge honden.

“Blijf in je onbekende of onvriendelijke omgeving en vlucht niet naar een knusse edoening,” zei hij ook. Hij is er het levende voorbeeld van. Met zijn opleiding had ‘ie een glansrijke carrière kunnen hebben, met een vet pensioen. Hij zou zijn dagen nu kunnen slijten met het lezen van drie kranten en talloze museumbezoekjes. Maar hij is te koppig – te veel Co – om een braaf leven te leiden.

Zo regelde hij als arts eens een vakantie naar Italië voor een demente man die eigenlijk zijn dementenafdeling niet af mocht, maar dolgraag nog één keer naar Italië wilde. Zo is Co. Bij wijze van protest met bijlen inhakken op straaljagers die Koerden zouden gaan bombarderen. Zo is Co. Te koppig om zich neer te leggen bij onrecht dat op zijn pad komt. Nu woont hij in een eenvoudig flatje en regelt een fietsslot als een vluchteling hem daar om vraagt. Zo is Co.

Tweede lezing - Matteüs 17:1-9

In die tijd nam Jezus Petrus, Jakobus en diens broer Johannes met zich mee en bracht hen boven op een hoge berg, waar zij alleen waren. Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd: zijn gelaat begon te stralen als de zon en zijn kleding werd glanzend als het licht. Opeens verschenen hun Mozes en Elia, die zich met Hem onderhielden. Petrus nam het woord en zei tot Jezus: "Heer, het is goed dat wij hier zijn. Als Gij wilt zal ik hier drie tenten opslaan, een voor U, een voor Mozes en een voor Elia." Nog had hij niet uitgesproken of een lichtende wolk overschaduwde hen en uit de wolk klonk een stem: "Dit is mijn Zoon, de Welbeminde, in wie Ik mijn welbehagen heb gesteld; luistert naar Hem." Op het horen daarvan wierpen de leerlingen zich ter aarde neer, aangegrepen door een hevige vrees. Maar Jezus kwam naar hen toe, raakte hen aan en zei: "Staat op, en weest niet bang." Toen zij hun ogen opsloegen zagen zij niemand meer dan alleen Jezus. Onder het afdalen van de berg gelastte Jezus hun: "Spreek met niemand over wat ge hebt aanschouwd voordat de Mensenzoon uit de doden is opgestaan."

Overweging

Van je gezicht aflezen

Stralende gezichten. Als alles klopt, tijdens je diploma uitreiking, tijdens je trouwdag, wanneer je de sleutels van je nieuwe huis ontvangt, verliefd bent. Je bent in de wolken en straalt van geluk. Dan kan je van je gezicht aflezen dat het goed gaat. Zo kan je het beste van jezelf te zien zijn.

Hier moest ik aan denken bij het lezen van het evangelie van de tweede zondag van de 40 dagen tijd. In deze periode lezen we perikopen die de bijzondere status van Jezus bevestigen. Deze keer dat Jezus in lijn staat met Mozes en Elia, de vertegenwoordiging van wet en de profeten. Jezus is groots- met een stralend gezicht staat hij daar.

Op de berg

Godgeleerden spreken over de transfiguratie of de gedaanteverandering van Jezus op de berg Horeb. Veel bijbeldeskundigen hebben geschreven over de vele lagen in dit verhaal. Jezus is onderweg naar Jeruzalem, onderweg naar het oordeel en dood.

Jezus heeft dus veel aan zijn hoofd en kiest er voor om naar binnen te keren. Bidden zal zijn lot van de kruisdood niet wegnemen, maar misschien helpt het zijn kruis te dragen. Zoals ik

meer mensen ken die in tijd van nood gaan bidden. Het neemt de oorzaak niet weg maar je kan het lijden wel beter dragen.

Hij vraagt zijn vrienden om met hem te bidden- zo ben je niet alleen. Hij neemt de tijd om – samen met zijn vrienden- verbinding te zoeken met zijn Hemelse Vader. Daar nemen wij een voorbeeld aan door elke week onze hartenkreten en gebeden in het groene boek te schrijven. We mogen bidden om kracht.

Dan die berg. Jezus beklimt de berg en daalt daarna weer neer. De berg staat voor de plek waar hemel en aarde elkaar lijken te raken. De plek waar je ‘overzicht’ krijgt. Daar boven op de berg heeft hij een godservaring, maar daarna moet hij afdalen om het leven weer aan te gaan.

Mozes ontving de 10 leefregels op een berg. En Elia heeft ook een bijzondere ervaring op de berg. Elia wordt met de dood bedreigd omdat het volk Gods wetten en zijn profetschap niet meer accepteren. Elia slaat op de vlucht. Op de berg toont God zijn aanwezigheid door een briesje. Niet met vuur, storm of aardbevingen maar God manifesteert zich door een zacht briesje. Een prachtig beeld van Gods nabijheid. Vandaar dat zowel Mozes en Elia ten tonele verschijnen in dit evangelie verhaal.

Het beste van jezelf laten zien

Jezus laat zich op de berg het beste van zichzelf zien. En dat wordt zelfs door de hemel verklaard. Jezus is de geliefde Zoon van God. Mensen moeten beoordeeld worden op hun beste momenten, zei mijn schoonvader altijd. Ik vind dat een mooie uitspraak. Het is makkelijk om mensen af te rekenen op hun tekortkomingen. Maar het helpt om mensen te zien op hun best.

Straatdokter

Co van Menne is de straatdokter van Amsterdam. Een principiële man die zich laat kennen door de radicale keuze om zich in te zetten voor mensen die geen deel van leven hebben. Dat is een levenshouding die misschien afwijkend is. Niet je eigen belangen veilig stellen maar je tijd, energie en liefde inzetten voor de minderbedeelden. De redacteur van de Nieuwe Koers, journalist Wilfred Hermans, schrijft; ‘Hij raapt kapot gevallen mensen op’. Dokter Co werkt samen met de Bed, Bad, Brood voorzieningen. Hij helpt de meest kwetsbaren en dat straalt hij ook uit voor de mensen. Aan wie herinnert hij ons nu? Jezus was ook iemand die tegendraads was. Die stelde ook de mens voor de regel. Die stelde dat je persoonlijke belang ondergeschikt is aan de nood van de ander. Eerlijk gezegd, lees ik dezelfde de zielsfrequentie bij dokter Co. Je kan het bewijze van spreken van zijn gezicht aflezen.

En de Duif

Dat leidt ons tot de vraag; wat is er van ons gezicht af te lezen? Wanneer stralen onze gezichten? Wanneer we in het koor zingen? Wanneer Irina speelt? Als we iets over hebben voor een ander?

Ik las in de perikoop; De leerlingen wilden een tent opzetten... Hun handelen bleek volkomen mis gegrepen. En bij het horen van de hemelse stem wierpen de leerlingen zich ter aarde neer, aangegrepen door een hevige vrees. Maar Jezus kwam naar hen toe, raakte hen aan en zei: "Staat op, en weest niet bang."

Wat kunnen wij doen om ons gezichten te laten stralen? Blijven proberen. Keer naar binnen als het je even te veel is of je niet weet wat je moet doen, laten (of stemmen). De leerlingen

handelden met het idee wat hen goed leek. Misschien heb je het wel helemaal mis. Net als de leerlingen het helemaal mis hadden.

Ik weet zeker dat iedereen die zich inzet voor een betere wereld ook fouten maakt. Maar je moet wel door blijven proberen. Ook dokter van Melle heeft fouten gemaakt in zijn leven- zo vertelde hij in een radio interview. Tegelijkertijd heeft het hem niet weerhouden om door te gaan. Dat is de vertaaling van de tekst; Sta op en wees niet bang.

We moeten elkaar beoordelen op elkaars beste momenten. Laat dus het beste van jezelf zien zodat het van je gezicht is af te lezen. Ja, je kan het mis hebben, je kan vallen. Maar het belangrijkste is op weer op te staan en te blijven proberen.

Moge het zo zijn.

Pianomuziek

Geloofsbelijdenis

Dorothee Sölle

- V: Ik geloof in God
die de wereld niet àf heeft geschapen
als iets dat altijd zo moet blijven.
Die niet regeert volgens eeuwige wetten
die onveranderlijk van kracht zijn,
niet volgens natuurlijke ordeningen van armen en rijken,
deskundigen en onwetenden, heersers en afhankelijken.
- A: Ik geloof in God die de tegenspraak wil van wat leeft
en de verandering van alles door ons werk,
door onze politiek.
- V: Ik geloof in Jezus Christus die gelijk had toen hij
-een enkeling die niets kan beginnen-
precies zoals wij werkte aan de verandering van alles
en daaraan te gronde ging.
Met hem als maatstaf erken ik dat ons verstand is verminkt,
onze fantasie verstikt, onze moeite verspild,
omdat we niet leven zoals hij leefde.
Elke dag vrees ik dat hij vergeefs is gestorven
omdat hij door ons in onze kerken begraven is,
omdat we zijn revolutie hebben verraden,
gehoorzaam en bang voor de autoriteiten.
- A: Ik geloof in Jezus Christus die opstaat in ons leven,
omdat wij vrij worden van vooroordelen en aanmatiging
van angst en haat en zijn revolutie voortzetten
op weg naar zijn rijk.
- V: Ik geloof in de Geest die met Jezus in de wereld is
gekomen in de gemeenschap van alle volken
en onze verantwoordelijkheid voor wat onze aarde zal
worden: een dal van ellende, honger en geweld òf een stad van God.

Intenties die werden opgeschreven

Tafelgebed

Moge ons voor waar verschijnen,
die genoemd wordt zoon der mensen,
die gezegd wordt dood maar levend,
die gehoopt wordt mens voor allen.

Moge ons verschijnen deze,
niet in droom, in stand van sterren,
niet als spiegelbeeld in water,
maar in mensentaal van liefde.

In dit mensenbrood gebroken,
levenskansen, recht voor allen,
in het drinken van de beker,
in vergeving en ontferming.

Moge ons verschijnen deze,
ogenlicht en levensadem,
knecht en koning, lam en herder,
lieve meester, woord van God.

Moge ons verschijnen deze,
ogenlicht en levensadem,
knecht en koning, lam en herder,
lieve meester, woord van God.

Slotgedachte

Uitreiking vredesduif aan Co van Melle, straatdokter van Amsterdam

Lied

Martinus Nijhoff / Tom Löwenthal

De wildernis
zal bloeien
als een roos

Onze Vader

Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd;
uw koninkrijk kome;
uw wil geschiede op aarde, zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.

Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid.
Amen.

Actie en informatie

Slotlied

Wees hier aanwezig, woord ons gegeven.
Dat ik U horen mag met hart en ziel.
Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden. (2x)

Woord ons gegeven, God in ons midden,
toekomst van vrede, wees hier aanwezig.
Uw wil geschiede, uw koninkrijk kome.
Zie ons, gedoog ons, laat ons niet vallen.
Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden. (2x)

Dat wij niet leven, gevangen in leegte.
Dat wij niet vallen terug in het stof.
Zend uw geest, dat wij worden herschapen.
Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden. (2x)

Dat wij U horen, dat wij U leven,
mensen voor mensen, alles voor allen.
Dat wij volbrengen uw woord, onze vrede.
Wek uw kracht en kom ons bevrijden.
Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden. (2x)

Wees hier aanwezig, woord ons gegeven.
Dat ik U horen mag met hart en ziel.
Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden. (2x)

Zegenbede

De Levende zegene en behoede u.
De Levende doe Zijn aangezicht over u lichten
en zij u genadig.
De Levende verheffe zijn aangezicht over u
en geve u vrede

Zegen ons en behoedt ons,
doe lichten over ons Uw aangezicht
en wees ons genadig

Zegen ons en behoedt ons,
doe lichten over ons Uw aangezicht
en geef ons vrede

